

OVERBETUWE 2030

SOCIALE, SLIMME EN SCHONE MOBILITEIT

INHOUDSOPGAVE

<i>Aanleiding en inleiding</i>	3
- Dit hebben we de afgelopen jaren gedaan	4
<i>Ontwikkelingen in mobiliteit</i>	5
- Wat gebeurt er om ons heen?	6
<i>Typisch Overbetuwe</i>	7
- Opgave in beeld: Waar staan we nu?	8
o Leefbaarheid van kernen	9
o Energietransitie	10
o Regionale bereikbaarheid	11
o Verkeersveiligheid	12
<i>Overbetuwe 2030</i>	
- Ambitie 2030	13
- Drie kernopgaven	14
- Kernopgave 1: Voorzieningen en kernen bereikbaar houden	15
- Kernopgave 2: Transitie naar Duurzame Mobiliteit	16
- Kernopgave 3: Regionale bereikbaarheid op orde	17
<i>Aanpak en werkwijze</i>	
- Van opgave naar actie	18
- Werkwijze per opgave	19
- We doen het niet alleen	20
- Regionale samenwerking	21
- Vervolgproces	22

AANLEIDING EN INLEIDING

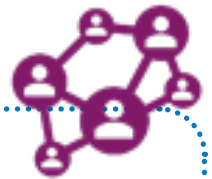

MOBILITEIT IS IN BEWEGING

Mobiliteit is volop in beweging! We reizen op steeds meer verschillende manieren en er worden nieuwe diensten ontwikkeld, waarbij de wens van de gebruiker steeds centraler komt te staan. Dit kan ook, want technisch is er steeds meer mogelijk. Tegelijkertijd staat de bereikbaarheid onder druk, zowel in stedelijke kernen als in het landelijk gebied. Ook hebben we een grote verduurzamingsopgave.

De afgelopen maanden heeft onze mobiliteit er natuurlijk heel anders uitgezien. Door de coronacrisis werkt een groot deel van Nederland sinds maart 2020 vooral thuis. Dit heeft, naast natuurlijk de vele negatieve gevolgen, ook positieve effecten gehad. Files verdwenen en de door mobiliteit vervuilde lucht werd schoner. Hoewel we op termijn weer meer zullen gaan reizen, is de verwachting dat de coronacrisis ons reisgedrag permanent verandert. Een kwart van de gedwongen thuiswerkers verwacht dit in de toekomst meer te blijven doen en een op de vijf Nederlanders denkt vaker de gaan fietsen of lopen. Of dit ook daadwerkelijk zo gaat zijn moet natuurlijk nog blijken, maar er is wel nieuw momentum om minder en gericht reizen opnieuw onder de aandacht te brengen bij werkgevers en inwoners.

De gemeente Overbetuwe wil inspelen op deze ontwikkelingen. Daarom herijken we onze ambitie op gebied van mobiliteit. In deze visie Mobiliteit Overbetuwe 2030 bepalen we de koers voor onze inzet de komende jaren. De ambitie en opgaven geven ons richting in het maken van keuzes op het gebied van mobiliteit en vormen de basis voor concrete acties. Deze acties beschrijven we in een actieagenda.

VAN AMBITIE NAAR ACTIE

Zoals gezegd werken we het ambitedocument uit in een actieagenda. In deze actieagenda staat wat gemeente, regio, provincie en bewoners de komende jaren doen om ervoor te zorgen dat mobiliteit in Overbetuwe slim, sociaal en schoon blijft. Waar de ambitieagenda wordt vastgesteld voor een langere periode, is de actiedocument adaptief en wordt deze waar nodig bijgesteld. Waarom? Omdat we willen kunnen inspelen op ontwikkelingen in de mobiliteit.

We sluiten aan op de Omgevingsvisie 'Overbetuwe 2040'. In de omgevingsvisie zijn de belangrijkste ambities van de gemeente vastgesteld. Dit document is vooral een uitwerking van het onderdeel 'mobiliteit'. Het bevat dus onze ambities, belangrijkste opgaven en doelstellingen op het gebied van mobiliteit voor de gemeente Overbetuwe in de periode 2020-2030.

We werken in de geest van de omgevingsvisie. Bij het vormgeven van de actieagenda betrekken we stakeholders, onder andere via de gesprekken die plaatsvinden in het kader van de dorpsagenda's. We doen het proces van de omgevingsvisie niet over, maar gebruiken wat in dit traject bij stakeholders is opgehaald.

We werken dus samen met betrokkenen aan de actieagenda. Hierbij nemen alle stakeholders verantwoordelijkheid. In sommige gevallen zullen bijvoorbeeld bedrijven of inwoners zelf een nadrukkelijke rol krijgen in het uitvoeren van acties en zal de gemeente alleen faciliteren. In andere gevallen hebben wij als gemeente een sturende of stimulerende rol.

DIT HEBBEN WE DE AFGELOPEN JAREN GEDAAN

De afgelopen jaren hebben we al veel gedaan om onze mobiliteit te verbeteren. Het Gemeentelijk Mobiliteitsplan Overbetuwe vormde hiervoor de basis. In onze acties hebben we ons vooral ingezet voor verkeersveiligheid en bereikbaarheid. De laatste jaren kreeg ook verduurzaming een steeds prominentere plek op onze agenda.

Stimuleren fietsgebruik

In Overbetuwe wordt veel gefietst en goede fietsinfrastructuur is hiervoor essentieel. De afgelopen jaren hebben we de fietsinfrastructuur verbeterd. Een van de meest in het oog springende voorbeelden is natuurlijk de realisatie van de snelfietsroute Arnhem-Nijmegen, waar Elst op is aangesloten.

Aanpakken (verkeersveiligheids)knelpunten

Knelpunten in de verkeersveiligheid hebben we opgelost. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe onderdoorgangen onder het spoor bij station Elst. Daarnaast werken we op dit moment met provincie en het Rijk aan het verbeteren van de spoorkruisingen in Elst Noord. Hiermee verbeteren we de robuustheid van het spoor.

Nieuwe vormen van collectief en elektrisch vervoer op straat

Om in te spelen op de veranderende mobiliteitsvraag hebben we de afgelopen jaren al geëxperimenteerd met deelconcepten en andere vormen van collectief vervoer. Denk bijvoorbeeld aan de uitprobeeractie met deelauto's en deelfietsen in de wijken Westeraam en Eshof in Elst en elektrische mobiliteit bij bedrijven. Daarnaast rijden er twee buurtbussen die meer maatwerkvervoer kunnen bieden. De opbrengsten van deze experimenten nemen we mee. Daarnaast hebben we elektrische laadpalen voor auto's geplaatst om zo bij te dragen aan schonere mobiliteit.

Samenspel met de werkgevers

Werkgevers vormen een belangrijke schakel in het verslimmen en verschonen van onze mobiliteit. Daarom hebben we de samenwerking met de bedrijven opgezocht. Zo hebben we samen met Stichting Parkmanagement Overbetuwe (SPO) gewerkt aan verschillende mobiliteitsinitiatieven op bedrijventerreinen, zoals uitprobeeracties e-bike en stimuleren elektrisch vervoer.

Regionale samenwerking

De bereikbaarheid van Overbetuwe wordt in sterke mate beïnvloed door de bereikbaarheid in de hele regio. Daarom werken we al lange tijd samen in de regio Arnhem-Nijmegen. Hier pakken we samen acties op, zoals een gezamenlijke werkgeversaanpak en een gezamenlijke lobby voor het onder andere hoogwaardig openbaar vervoer in de regio.

DIT HEBBEN WE DE AFGELOPEN JAREN GEDAAN

Ons mobiliteitssysteem is dus meer dan ooit in beweging. Nieuwe voertuigtechnologie, ICT-ontwikkelingen en duurzame alternatieven zorgen ervoor dat er meer mogelijk is. Maar ook de reiziger verandert: we gaan meer delen, reizen meer en maken gebruik van een breder palet aan modaliteiten. Deze brede, landelijke, ontwikkelingen hebben invloed op onze gemeente. Een aantal ontwikkelingen in de mobiliteit zijn in het bijzonder interessant voor onze gemeente. Op deze ontwikkelingen willen we inspelen. Deze ontwikkelingen vormen de basis van onze inzet voor de komende jaren.

Van aanbodgericht naar vraaggericht

We zien dat de traditionele bus op steeds meer plekken plaats maakt voor vraaggerichte mobiliteit, zoals buurtbus, flexbus, deelauto, deelfiets en vrijwilligerssystemen. Dit aanbod sluit vaak beter aan op de vraag van de reiziger.

Transitie naar mobiliteit als dienst

“Mobiliteit als service (MaaS)” is in opkomst. Het idee van MaaS is dat je reis van A tot Z wordt geïntegreerd en dat daarbij gebruik kan worden gemaakt van een mix van openbare, particuliere en gedeelde vervoermiddelen. Zoeken, boeken en betalen kan via één platform.

Duurzame mobiliteit en gezondheid

Gezonde mobiliteit zoals lopen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer, heeft een positief effect op de gezondheid van de mens. Daarnaast levert het een bijdrage aan de verbetering van de milieukwaliteit. Mobiliteit is de veroorzaker van ongeveer 20% van de totale CO2 uitstoot in Nederland. Deze uitstoot moet naar beneden. Daarom gaan we minder, slimmer en schoner reizen om onze klimaatdoelen te behalen.

Bereikbaarheid onder druk

Het aantal files nam tot maart 2020 nog altijd toe, met name buiten de spits. Dit zien we ook in onze regio op de A12, A50 en de A325. Bovendien zitten treinen op veel trajecten overvol. Maatregelen zijn nodig om Nederland bereikbaar te houden. Alleen spitsmijden volstaat niet meer. Er zal meer gespreid moeten worden in tijd en modaliteit.

WAT GEBEURT ER OM ONS HEEN?

Onze inzet wordt beïnvloed door de ontwikkelingen om ons heen. Daarom hebben we oog voor wat er speelt in de regio, bij de provincie en op rijksniveau.

ARNHEM-NIJMEGEN

Op regionaal niveau werken we samen in het programma 'Slim en Schoon Onderweg'. We bundelen onder andere de krachten op het verbeteren van OV, gedragsverandering en het verslimmen van onze mobiliteit. Hierbij sluiten we aan bij de rijksaanpak, waarin gestuurd wordt op regionale samenwerking op verkeerveiligheid, smart mobility, fiets en verduurzaming.

In onze regio is ook specifiek aandacht voor de robuustheid van het hoofdnetwerk. De toenemende verkeersdruk maakt het netwerk kwetsbaar. Via een gezamenlijke lobby blijven we hier provinciaal en landelijk aandacht voor vragen.

PROVINCIE GELDERLAND

De afgelopen jaren heeft de provincie onder andere ingezet op het vernieuwen van het OV (aانبesteding nieuwe concessies) en basismobiliteit, het aanleggen van snelfietsroutes (samen met de regio's en gemeenten) en het vergroten van de verkeerveiligheid.

Daarnaast heeft de provincie in 2020 een nieuwe integrale mobiliteitsvisie vastgesteld. In deze visie hebben duurzame mobiliteit en het versterken van de ketenmobiliteit via hubs een prominente plek. De provincie blijft zich inzetten voor hoogwaardig snel OV tussen steden en op plekken met veel vraag. Op plaatsen met minder vraag zoeken zij samen met regionale partijen naar goede oplossingen. Daarnaast ondersteunt de provincie de verduurzaming van mobiliteit, onder andere via een provinciebrede concessie voor laadinfrastructuur.

RIJK

Ook het Rijk zet zich de komende jaren in voor de verduurzaming van mobiliteit. Het klimaatakkoord zal hiervoor grotendeels richtinggevend zijn. Hoe regio's werken aan de reductie van CO2 moet landen in regionale mobiliteitsplannen.

De ontwikkelingen rondom het Programma Aanpak Stikstof (PAS) maken dat diverse rijksprojecten heroverwogen zijn of zijn vertraagd. Het doortrekken van de A15 kan naar verwachting doorgaan. De gemeente is nauw betrokken bij dit project en volgt de ontwikkelingen dus op de voet.

Verder krijgen het vergroten van fietsgebruik en verkeerveiligheid aandacht vanuit het Rijk. Afspraken en inzet hierover worden regionaal opgepakt. In het kader van robuust OV wordt onder andere spoorboekloos rijden verder uitgerold.

TYPISCH OVERBETUWE

Ook Overbetuwe verandert. Voorzieningen zijn gecentraliseerd, een aantal kernen groeit en een aantal grote bedrijven heeft zich in onze gemeente gevestigd. Tegelijkertijd hebben wij als gemeente een eigen DNA, bijvoorbeeld onze geografische ligging, de sociale structuren in kernen en de manier waarop wij nu veelal reizen. Dit DNA en deze gemeente-specifieke ontwikkelingen vormen het uitgangspunt voor onze ambitie en in onze actieagenda.

Diversiteit in opgaven

Onze demografie verandert: de elf kernen van Overbetuwe hebben hun eigen dynamiek. Het oosten van de gemeente groeit en dit houdt voorlopig aan. In het westen zal de groei eerder stabiliseren. Ook krijgen diverse kernen te maken met vergrijzing. We houden rekening met die diversiteit in dynamiek.

Gevarieerde bedrijvigheid

We kennen een aantal grote bedrijventerreinen met diverse karakters. Zo hebben we een tweetal regionale bedrijventerreinen met enkele grote logistieke bedrijven én een aantal diverse lokale terreinen die zich met name richten op het MKB. Dagelijks reizen veel mensen van binnen en buiten de gemeente naar deze bedrijven. Bereikbaarheid is voor deze bedrijven van groot belang. Tegelijkertijd heeft elk bedrijventerrein heeft een eigen mobiliteitsprofiel.

Clustering van voorzieningen

De gemeente bestaat uit elf kernen, met een wisselend voorzieningenaanbod. Om voorzieningen vitaal te houden, zijn deze steeds meer gecentreerd. Deze ontwikkeling zal naar verwachting doorzetten. We onderscheiden drie soorten kernen:

- Elst en Zetten: respectievelijk een regionale en subregionale functie.
- Herveld-Andelst, Driel, Oosterhout, Heteren en Valburg: Dagelijks lokaal voorzieningenaanbod.
- Hemmen, Randwijk, Slijk-Ewijk: Beperkt voorzieningenaanbod.

Relatief hoog autobezit

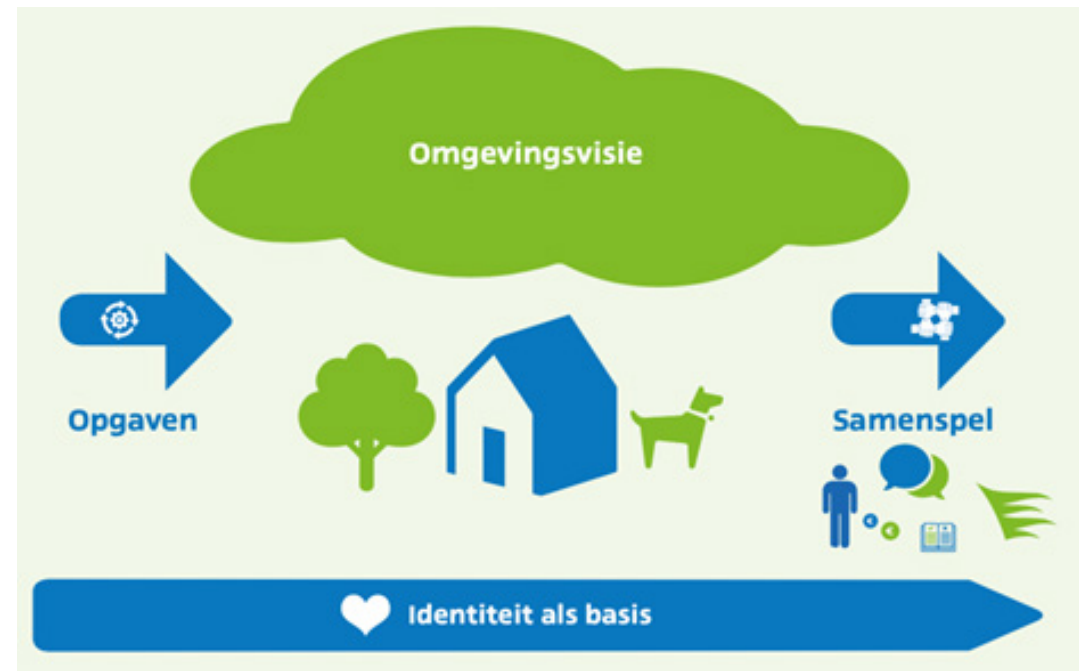
Het autobezit in Overbetuwe ligt hoog. Het gemiddelde autobezit ligt tussen de 1,2 en 2 auto's per huishouden: 83% van de inwoners geeft aan een eigen auto te bezitten. Dit komt mede door de afstand tussen kernen en tot voorzieningen. Hier houden we rekening mee in ons maatregelenpakket.

WAAR STAAN WE NU?

De afgelopen jaren hebben we via diverse programma's en projecten gewerkt aan de bereikbaarheid van onze gemeente en de mobiliteit van onze inwoners. Hier hebben we al veel bereikt, maar we zijn nog niet klaar.

In de Omgevingsvisie zijn een aantal belangrijke opgaven voor de komende jaren benoemd. De **leefbaarheid in de kernen** is een belangrijk thema voor de komende jaren. Daarnaast krijgt de **energietransitie** aandacht en dit heeft invloed op de mobiliteit. Ook willen we ons als gemeente blijven inzetten om de werklocaties en voorzieningen goed bereikbaar te houden en is **bovenregionale bereikbaarheid** van onze gemeente nog steeds een belangrijk onderwerp. Uiteraard blijft ook **verkeersveiligheid** op onze agenda staan. Deze thema's uit de omgevingsvisie vormen de uitgangspunten van dit ambitiesdocument.

Om te bepalen waar de grote opgaven liggen en waar we de komende jaren op willen inzetten, is het belangrijk om het startpunt in beeld te krijgen: waar staan we nu? Hoe reist men nu naar, van en door Overbetuwe? Hoe ziet de uitstoot van mobiliteit er op dit moment uit? Waar fietsen mensen en welke lijnen in het OV-net worden het meest gebruikt? Deze feitelijke informatie helpt ons om doelen te prioriteiten en acties te formuleren. Specifieke kerngedachte mobiliteitsopgaven worden onder andere op basis van de dorpsagenda's verder vormgegeven.

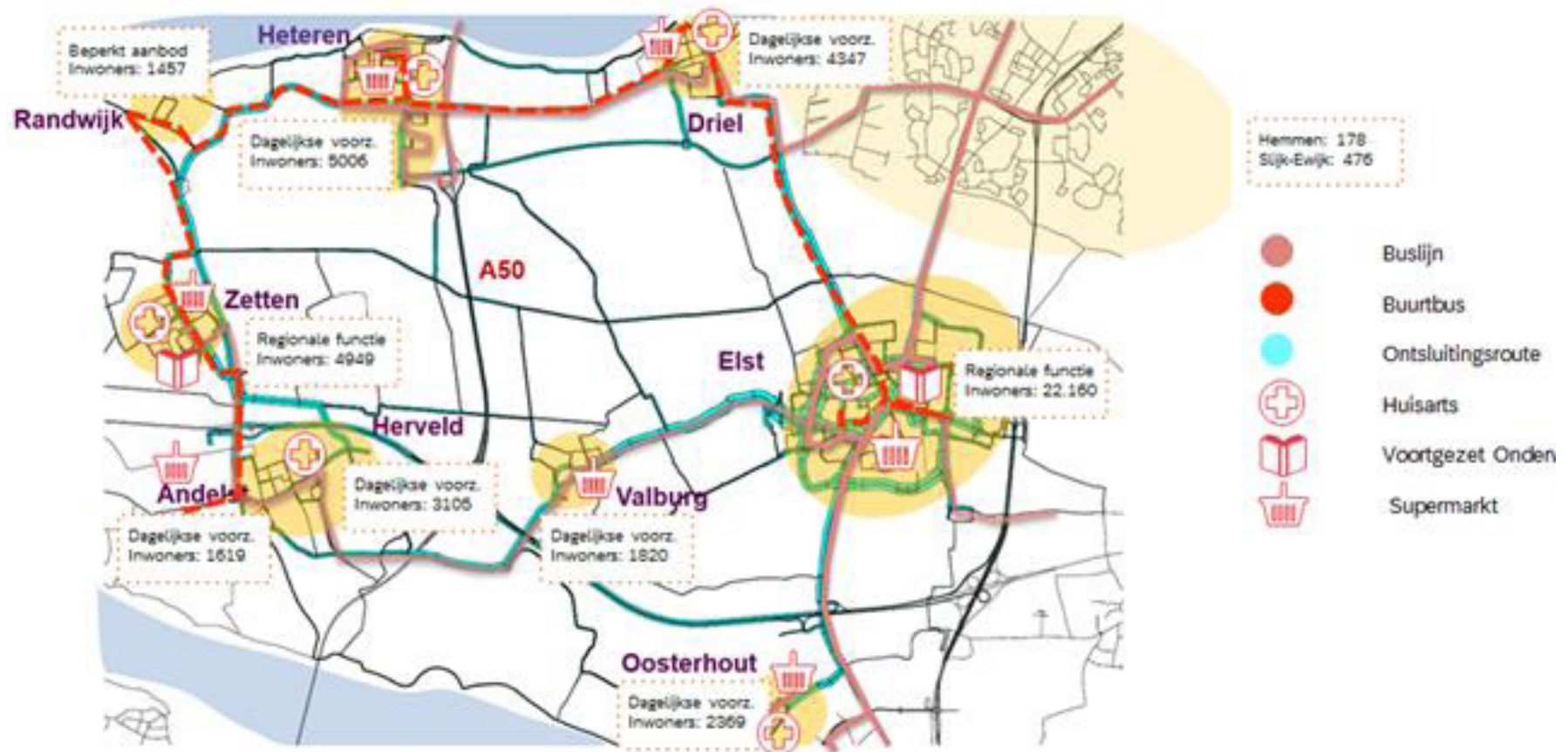

OPGAVE IN BEELD: LEEFBAARHEID KERNEN

Overbetuwe bestaat uit diverse kernen met elk een eigen karakter. De afgelopen jaren zijn voorzieningen steeds verder geclusterd. Hierdoor wordt de afstand tot voorzieningen groter: goede bereikbaarheid van deze voorzieningen wordt dan belangrijker. In de omgevingsvisie is daarom de leefbaarheid van de kernen benoemd als een van de grote opgaven.

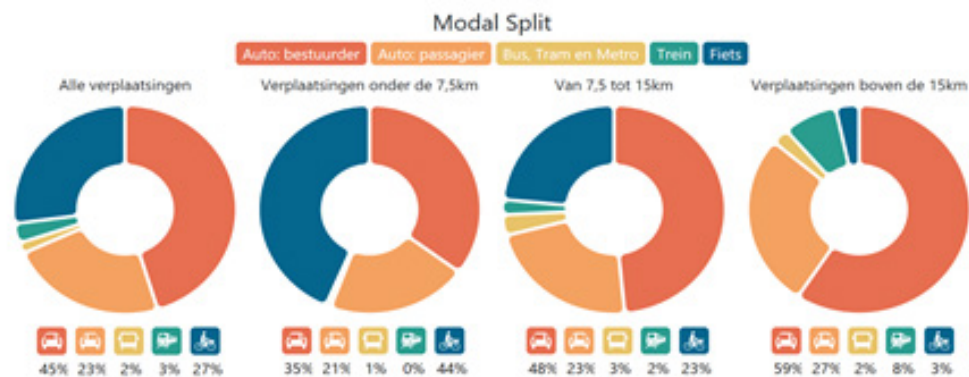
Op dit moment zijn de kernen Heteren, Randwijk, Zetten, Andelst, Herveld, Valburg, Oosterhout, Driel en Elst ontsloten met het OV. In de kernen Hemmen en Slijk-Ewijk rijdt geen bus. Er lopen diverse initiatieven om de bereikbaarheid van de kernen te vergroten. Zo zijn er inmiddels liftpalen voor de reizigers tussen Elst en Valburg en rijdt er sinds dit jaar een tweede buurtbus tussen Heteren en Elst. De verwachting is dat in de nieuwe concessie een deel van de huidige lijnen een andere invulling zal krijgen. Dit vanwege het lage reizigersaantal. Er zijn tussen alle kernen auto en fietsverbindingen.

Het komende jaar stelt de gemeente samen met de verschillende kernen 'dornsagenda's' op. Hierin staan de thema's waar het dorp samen met gemeente en ondernemers aan wil werken.

OPGAVE IN BEELD: LEEFBAARHEID KERNEN

De gemeente Overbetuwe zet zich in voor de energietransitie. In de 'routekaart Duurzaam Overbetuwe' staan de ambities van de gemeente verwoord. De energietransitie bestaat uit twee elementen: het zelf opwekken van duurzame energie en het verminderen van uitstoot. Mobiliteit speelt een belangrijke rol in het verminderen van de uitstoot: meer dan de helft van de CO₂-uitstoot is afkomstig van verkeer en vervoer. Echter, 40% van deze uitstoot is afkomstig van verkeer op snelwegen en de binnenvaart. Wel blijkt dat 60% van de CO₂ uitstoot wordt veroorzaakt door de bewoners. Als gemeente hebben we beperkte invloed op de uitstoot van vervoersstromen passerend verkeer en de binnenvaart. Wel kunnen we de manier waarop onze inwoners en werknemers in onze gemeente reizen beïnvloeden.

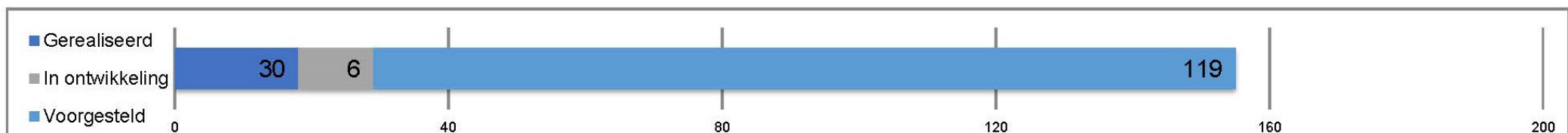

Inwoners en Bezoekers

	Aantal verplaatsingen	Gem. aantal km per verplaatsing	Totaal CO ₂	Gem. CO ₂ per verplaatsing	Gem. CO ₂ per km
BEZOEKER	13 miljoen	12.8 km	15 211 ton	1.17 kg	91.81 g
BEWONER	34.1 miljoen	8 km	23 571 ton	0.69 kg	86.93 g
TOTAAL	47.1 miljoen	9.3 km	38 782 ton	0.82 kg	88.78 g

Hoe reist de gemiddelde bewoner en bezoeker van Overbetuwe nu? De fiets is populair op de korte afstanden, maar het overgrote deel van de reizigers verkiest de auto boven de fiets (als bestuurder of passagier). Met name op afstanden boven de 7,5 kilometer. Hier valt met het oog op duurzaamheid dus nog winst te behalen, bijvoorbeeld door andere vervoersmiddelen aantrekkelijker te maken of door de overgang naar emissie loos rijden te versnellen.

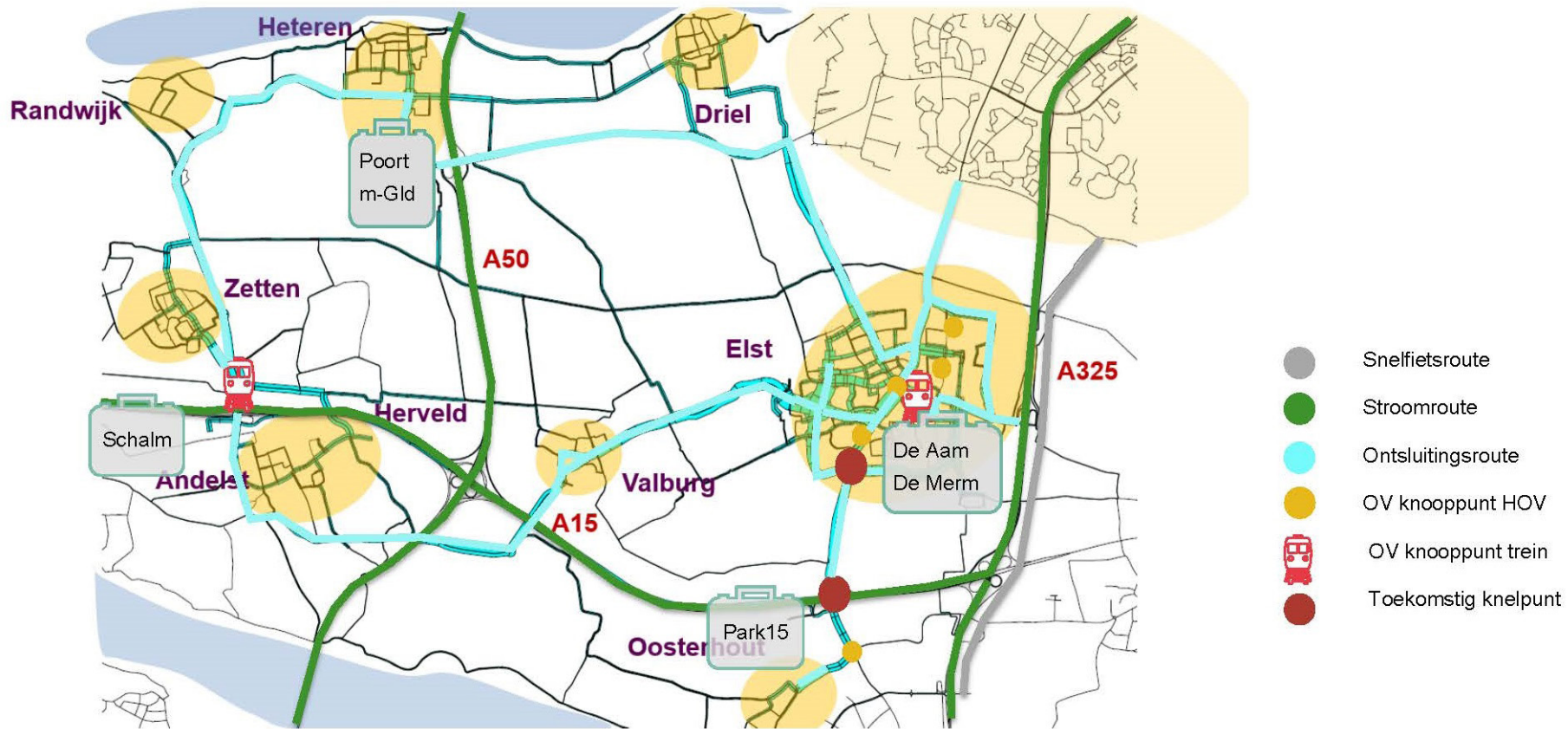
De afgelopen jaren hebben we al diverse acties ondernomen om de transitie naar elektrisch vervoer te stimuleren. Overbetuwe heeft toekomstige locaties voor openbaar laden voorgesteld en de huidige openbare laadpalen in beeld gebracht. Inmiddels zijn er al meerdere openbare laadplekken ontwikkeld. Op aanvraag worden nieuwe openbare laadpalen geplaatst.

OPGAVE IN BEELD: REGIONALE BEREIKBAARHEID

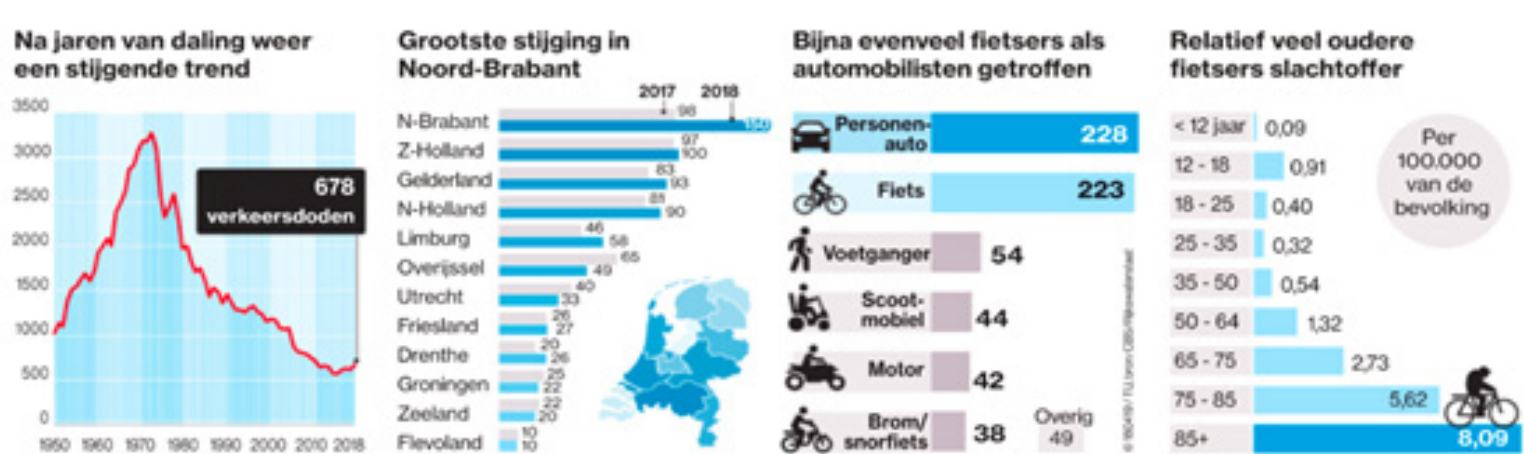
Goede regionale bereikbaarheid is belangrijk voor onze gemeente. Zo trekt dit bijvoorbeeld bedrijvigheid aan, wat goed is voor de economie en zorgt voor werkgelegenheid in de regio. Daarnaast werkt een deel van onze inwoners buiten de gemeente. Daarom zetten we ons al lange tijd (regionaal) in om onze regionale bereikbaarheid te vergroten. Dit hebben we afgelopen jaren bijvoorbeeld gedaan door de aanleg van het RijnWaalpad, met aansluiting op bedrijventerrein de Aam.

In het regionale programma Slim en Schoon Onderweg werken we samen met de regio aan een betere bereikbaarheid van onze gemeente en bedrijfslocaties.

OPGAVE IN BEELD: VERKEERSVEILIGHEID

Afgelopen jaren hebben we al diverse knelpunten in de verkeersveiligheid aangepakt. Zo hebben we de verkeerssituatie bij station Elst verbeterd, waardoor de fiets, het spoor en de auto elkaar minder/niet meer kruisen. Dit draagt bij aan een grotere verkeersveiligheid. Komende jaren werken we in de gemeente volgens de landelijke aanpak verkeersveiligheid (SVP). Deze aanpak is vertaald naar een regionaal position paper verkeersveiligheid. De aanpak is risico gestuurd: waar zien we grote risico's en hoe pakken we deze aan.

Het aantal verkeersslachtoffers in Nederland

De afgelopen jaren in onze regio het aantal verkeersslachtoffers stabiel gebleven (20-25 dodelijke slachtoffers en ± 800 ernstig gewonde slachtoffers per jaar). Het aantal dodelijke slachtoffers is niet toegenomen. Naar verwachting is dat het aantal verkeersslachtoffers met ernstig letsel wel iets is gegroeid. De oudere fietser is daarbij een belangrijke factor. In Overbetuwe is RHDHV-onderzoek gedaan naar de verkeersveiligheid. Dit geeft het volgende beeld:

- Totaal 155 slachtoffers in de periode van 2014 t/m 2018, waarvan 4 doden.
- De meeste gewonden vallen in de leeftijdscategorie 60-69 jaar, op de voet gevolgd door 70+.
- De meeste dodelijke slachtoffers vallen in de leeftijdscategorie 25-39.
- De meeste gewonden vallen in combinatie met een personenauto. De meeste dodelijke slachtoffers vallen in combinatie met de fiets (2).
- De meeste gewonden vallen op 120 km/u wegen. De meeste dodelijke ongelukken zijn op 60km/uur wegen.

Komende jaren werken we samen met de regio aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Uit onderzoek blijkt dat de gemeente Overbetuwe op dit moment geen zogenaamde 'black spots' heeft. Wel zien we een aantal ontwikkelpunten, namelijk: preventie bij jonge bestuurders, ouderen en fietsers. We werken de risicogestuurde aanpak verder uit en gaan aan de slag met passende maatregelen.

Vervoer vervult een sleutelrol in het bereikbaar, aantrekkelijk en leefbaar houden van onze diverse gemeente, zowel voor onze inwoners als onze bedrijven.

In 2030 kan iedereen in Overbetuwe zich van A naar B verplaatsen op een manier die past bij zijn of haar reisbehoefte. Vervoer op maat noemen we dat.

We sluiten aan bij de energie en behoeften van de onze bewoners, want dan hebben initiatieven de meeste kans van slagen!

We reizen steeds duurzamer. Voor reizen tot 15 kilometer spelen de fiets en e-bike een nog belangrijkere rol. Daarnaast wordt er steeds meer elektrisch gereden en wint de trein aan populariteit. Deelmobiliteit speelt een rol in gebieden waar dit kansrijk is. Ook de werklocaties en voorzieningen in Overbetuwe zijn goed bereikbaar.

Samen met bedrijven zijn er slimme oplossingen bedacht, zodat werknemers duurzamer reizen. Knelpunten in de last mile zijn en worden samen aangepakt.

DRIE KERNOPGAVEN

Om onze ambitie te realiseren zien we drie grote kernopgaven. Dit zijn de opgaven waar wij ons de komende jaren voor inzetten.

1. Kernen en voorzieningen bereikbaar houden

Hoe houden we kernen leefbaar en voorzieningen via maatwerk goed bereikbaar? De bereikbaarheid van voorzieningen met de auto, fiets of een vorm van OV is van groot belang voor de leefbaarheid in onze gemeente. De komende jaren kijken we waar verbindingen moeten versterken. Een belangrijk thema zal in ieder geval het OV zijn. In de nieuwe concessie krijgen lijnen met een lage vraag mogelijk een andere invulling. Vervoerder, provincie en gemeente zoeken samen naar betere oplossingen voor vervoer van A naar B.

2. Transitie naar duurzame mobiliteit

Verduurzaming wordt een steeds belangrijker onderwerp. Ook onze mobiliteit moet duurzamer. Hier ligt ook voor onze gemeente een flinke opgave. De komende jaren zetten we ons daarom in voor de verduurzaming van onze mobiliteit.

3. Regionale bereikbaarheid op orde

Overbetuwe is gunstig gelegen tussen de A15, de A325 en de A50. Ook zijn we met de trein goed bereikbaar en dankzij diverse inspanningen, waaronder de aanleg van de snelfietsroute tussen Arnhem en Nijmegen, is de fietsbereikbaarheid verbeterd. Tegelijkertijd is onze bereikbaarheid kwetsbaar bij flinke files of ongevallen op de snelwegen. Bereikbaarheid is essentieel voor een aantrekkelijk woon- en werkklimaat. Daarom blijven we ons inzetten voor regionale bereikbaarheid.

KERNEN EN VOORZIENINGEN BEREIKBAAR HOUDEN

Kerngericht werken aan meer mobiliteit op

meer ruimte voor
lokaal initiatief

veilige verbindingen
tussen de kernen:
elk
verkeersslachtoffer
is er één teveel

voorzieningen
beter bereikbaar

meer
doelgroepgerichte
oplossingen die
passen bij de vraag

We zetten ons in voor mobiliteit tussen de kernen die past bij het gebied en bij de behoefte van de reiziger.

Om de kernen leefbaar en voorzieningen bereikbaar te houden, zetten we in op mobiliteit op maat tussen de kernen. We organiseren niet elke individuele reisvraag, want met de fiets, e-bike en (deel)auto geven veel inwoners zelf invulling aan hun reis. Om dit te faciliteren zorgen we ervoor dat de infrastructuur tussen de kernen op orde is. In veel gevallen is dit nu al het geval. We onderzoeken bijvoorbeeld nog wel of de huidige verkeersfunctie op de Rijksweg Noord, Grote Molenstraat en N836/ deel van de N837 nog wel passend zijn.

Waar een knelpunten zijn of waar kansen liggen, faciliteren we kerngericht de invulling van mobiliteit op maat. We brengen samen met bewoners de opgave per kern in kaart en faciliteren waar nodig lokale initiatieven, zoals een buurtbus, liftpalen, vrijwilligersinitiatieven of een dorpsauto. Collectief vervoer als trein en bus spelen een rol daar waar voldoende gebundelde reizigersvraag is. Daar waar de vraag dunner is, sluit de bus onvoldoende aan bij de vraag en is het bovendien een te dure oplossing. We verkennen gebiedsgericht welke alternatieven er zijn. Dit kan bijvoorbeeld via lokale oplossingen of door het aanvullende OV in te zetten. Het doelgroepenvervoer maakt integraal onderdeel uit van het mobiliteitssysteem: het vormt een maatwerkoplossing voor reizigers die niet op een andere manier invulling kunnen geven aan hun reisbehoefte. Ook in het doelgroepenvervoer passen wij maatwerk toe. Het beleid voor het doelgroepenvervoer is hierbij het uitgangspunt.

- % mensen dat aangeeft tevreden te zijn over de bereikbaarheid van voorzieningen
- Aantal verkeersveiligheidsknelpunten
- Aantal verkeersslachtoffers
- Aantal lokale initiatieven

*Maatwerk om tussen kernen
en van en naar voorzieningen
te reizen*

TRANSITIE NAAR DUURZAME MOBILITEIT

Onze mobiliteit is duurzamer

meer mensen
op de fiets

meer
elektrische
mobiliteit

de keten van
mobiliteit beter op
orde door onder
andere
mobiliteitshubs

goed voorbeeld
doet volgen:
duurzamer
mobiliteitsbeleid
gemeente

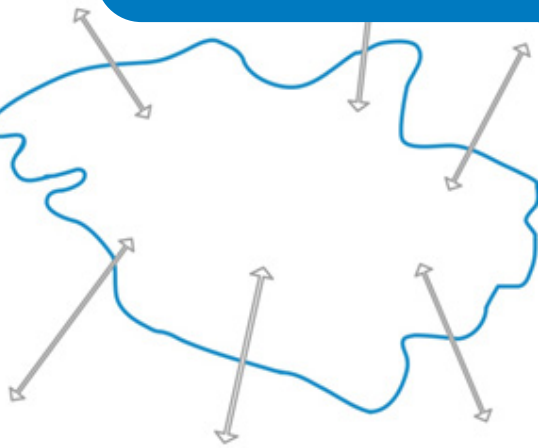
De transitie naar duurzame mobiliteit is ook in de gemeente Overbetuwe nodig. Zo houden we onze leefomgeving gezond. Wij willen verduurzaming van mobiliteit aanjagen op een manier die past bij onze gemeente: stimuleren en het faciliteren van lokaal initiatief. Bijvoorbeeld het faciliteren van laadinfrastructuur of het stimuleren van duurzaam reisgedrag in een communicatiecampagne. We nemen waar nodig regie en/of stellen kaders om de transitie naar duurzame mobiliteit te versnellen, bijvoorbeeld in ons eigen mobiliteitsbeleid. In Overbetuwe koppelen we verduurzaming nadrukkelijk ook aan gezondheid.

We zien in onze gemeente nog veel kansen voor fiets en e-bike. Het gebruik hiervan stimuleren we. Daarnaast faciliteren we voldoende laadcapaciteit ten behoeve van elektrisch vervoer. Ook zorgen we ervoor dat de mobiliteitsketen beter op orde is, bijvoorbeeld door deelmobiliteit te stimuleren en mobiliteitsknooppunten aantrekkelijker te maken. We ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving en bedrijven, met menskracht en middelen, bijvoorbeeld door een initiatief voor deelauto's op een bedrijventerrein te ondersteunen. Ook geven we zelf het goede voorbeeld: we verduurzamen het mobiliteitsbeleid van de gemeente.

- De modal split laat meer fietsgebruik zien
- Aantal gerealiseerde laadpalen
- Gerealiseerde mobiliteitshubs
- Meer OV gebruik
- Gerealiseerde initiatieven in deelmobiliteit

*Faciliteren en inspireren in
de transitie naar duurzamere
mobiliteit*

REGIONALE BEREIKBAARHEID OP ORDE

Overbetuwe is beter regionaal bereikbaar

het netwerk
beter benutten

alternatieven voor
de auto op orde

opgaven in
doorstroming en
bereikbaarheid
oplossen

In Overbetuwe is ondernemerschap erg belangrijk. Op werklocaties (bedrijventerreinen en centra), maar ook in buitengebied. Bereikbaarheid van bedrijventerreinen en voorzieningen is en blijft cruciaal voor een aantrekkelijk woon- en werkklimaat. We hebben daarom blijvende aandacht voor de bereikbaarheid van werklocaties in Overbetuwe. Tegelijkertijd weten we dat veel van onze inwoners buiten de gemeente werken. We willen dat zij comfortabel en snel op hun werk kunnen komen. Daarom hebben we oog voor de bereikbaarheid van voorzieningen en werklocaties in de regio. We werken in regionaal verband en samen met bedrijven aan de bereikbaarheid van en naar Overbetuwe. We zijn hierbij van mening dat “slimmer en schoner” belangrijke uitgangspunten zijn voor de bereikbaarheid. We kijken dus of we bestaande capaciteit slimmer en schoner kunnen benutten. We zijn alert op ontwikkelingen, zoals de doortrekking van de A15, de toename van de drukte op de A325 en de gevolgen voor bereikbaarheid (bijvoorbeeld vrachtwagenparkeren). Dit heeft impact op de verkeersstromen naar en in onze gemeente. We werken hier voornamelijk regionaal aan.

- Aantal spitsmijdingen en overstappers vanuit programma Slim en Schoon
- Aantal aangepakte knooppunten / geboden alternatieven
- Aantal gezamenlijk opgepakte en opgeloste bereikbaarheidsopgaven

*Vlot en fijn Overbetuwe in en
uit om naar je werk en naar
huis te gaan*

VAN OPGAVE NAAR ACTIE

We werken aan de opgaven door te doen: we zijn actiegericht. De acties dragen bij aan één of meerdere van de geformuleerde opgaven: mobiliteit op maat, bereikbaarheid op orde en de transitie naar duurzame mobiliteit

Uitgangspunten en werkwijze

- We zetten de reizigersvraag centraal;
- We werken volgens de geest van de omgevingswet;
- We faciliteren energie uit de samenleving;
- We werken gebiedsgericht en integraal;
- We zijn kaderstellend en regisserend wanneer gevraagd vanuit het algemeen belang.
- We formuleren acties die passen bij onze rol en op het juiste schaalniveau: sommige dingen doen we zelf, maar veelal stimuleren of faciliteren we lokale initiatieven of werken we mee in regionaal verband;
- We maken met een adaptieve actieagenda volgens het principe doen- leren – beter doen. Mobiliteit gaat immers voor een groot deel over gedrag. Het actieagenda wordt waar nodig tussentijds aangescherpt.

Aansluiten bij energie van de samenleving

Wij faciliteren initiatieven vanuit de samenleving met menskracht en middelen.
Wij bieden capaciteit om kansrijke en passende oplossingen verder te brengen.

Doen, leren, beter doen

Soms weten we nog niet welke oplossing werkt. We proberen dan oplossingen uit en leren daarvan. Dit altijd met als doel om toe te werken naar structurele oplossingen.

WERKWIJZE PER OPGAVE

Elke opgave vraagt om een eigen werkwijze. Zo werken we al via diverse wegen samen met de kernen. Dit benutten we wanneer we aan de slag gaan met 'mobiliteit op maat'. In 'duurzame mobiliteit' en 'regionale bereikbaarheid' zien we verschillende rollen voor de gemeente en dit heeft invloed op de aanpak.

Mobiliteit op maat

Kerngericht werken

We werken op een kerngerichte manier aan 'mobiliteit op maat'. Er lopen nu trajecten in de dorpen om de kansen en kwetsbaarheden in kaart te brengen. Deze worden in werkgroepen uitgewerkt tot een dorpsagenda. Op deze manier wordt er aan mobiliteitsopgaven en oplossingen gewerkt.

Als er ontwikkelingen zijn, bijvoorbeeld een buslijn die in de nieuwe concessie een andere invulling krijgt, kijken we gericht wat dit betekent voor mobiliteit op maat. We faciliteren bij voorkeur lokaal initiatief.

Duurzame mobiliteit

Randvoorwaarden op orde

Wij zetten ons in voor voldoende laadfaciliteiten zijn voor e-bike en elektrische auto, onder andere via de provinciale concessie voor laadinfra.

Stimuleren

We stimuleren OV en de fiets. We faciliteren de overstap tussen vormen van duurzaam vervoer. Dit doen we bijvoorbeeld met probeeracties, in communicatiecampagnes of in de werkgeversaanpak. Daar waar mogelijk bieden we extra (fysieke) ruimte aan duurzaam vervoer.

Regionale bereikbaarheid

Samen werken aan opgaven

Samen met het bedrijfsleven werken we aan oplossingen voor bereikbaarheidsopgaven binnen de gemeentegrens, bijvoorbeeld op het gebied van collectief vervoer, deelmobiliteit en/of (vrachtwagen) parkeren. We formuleren samen met betrokken partijen de opgaven en oplossingsrichtingen en faciliteren de implementatie.

Samenwerken op regioniveau

Met de regio werken we aan de bereikbaarheidsknelpunten die op regionaal niveau spelen.

WE DOEN HET NIET ALLEEN

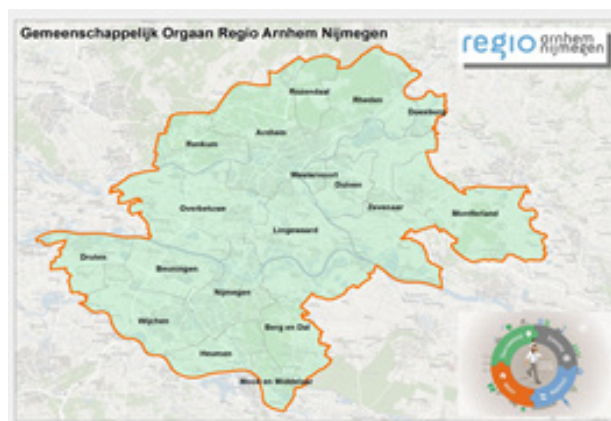
Wij werken al via diverse tafels aan onze mobiliteit. Dit is goed, want als gemeente kunnen we de opgaven niet alleen oplossen. Immers, mobiliteit wordt grotendeels bepaald door concreet gedrag van mensen, van inwoners en werknemers. Ook maakt de schaalgrootte van de verschillende mobiliteitsvormen dat we samenwerken met andere partijen. In provinciaal verband richten we ons onder andere op het aanvullende openbare vervoer¹. Daarnaast hebben we zowel regio als provincie nodig in het verduurzamen van onze mobiliteit en voor onze regionale bereikbaarheid. Mede daarom werken we samen in het programma Slim en Schoon Onderweg. Zaken die we zelf op kunnen pakken, pakken we zelf op. Zoals bijvoorbeeld lokale infrastructuur of het inrichten van onze openbare ruimte.

PROVINCIE

- Visie op Andere Mobiliteit
- OV Visie en OV-concessie
- OV Vangnet vervoer
- Ontwikkeling Knooppunten
- Concessie laadinfrastructuur

REGIO

- Regionaal bereikbaarheidsprogramma
- Programma Slim en Schoon Onderweg mobiliteit
- Doelgroepenvervoer (nu uitgevoerd door AVAN)

GEMEENTE

- Lokale infrastructuur, lokale bereikbaarheid, regisseur openbare ruimte en parkeerbeleid.
- Fietsagenda.
- Uitwerken en vertalen regionale ambities naar lokale acties.

¹ Aanvullend openbaar vervoer wordt uitgevoerd door dezelfde partij als het doelgroepenvervoer. Op plaatsen waar geen regulier OV beschikbaar is kan de reiziger gebruik maken van het aanvullende OV. Hiervoor betaalt de reiziger regulier tarief. De reiziger kan ook gebruik maken van het aanvullende OV als er wel OV beschikbaar is, maar dan betaalt hij/zij een hoger tarief. De reiziger hoeft geen indicatie te hebben, zoals in het doelgroepenvervoer geldt. De provincie financiert het aanvullende OV.

SLIM SAMENWERKEN AAN REGIONALE AMBITIES

Overbetuwe werkt samen met de 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen aan een bereikbare regio. Samen hebben we ambities op het gebied van duurzame mobiliteit en bereikbaarheid. Dit is vastgelegd in een ambitiedocument. We werken in zes sporen aan onze ambitie.

In Overbetuwe zetten we ons de komende jaren in voor:

- Mobiliteit op maat
- Regionale bereikbaarheid op orde
- Transitie naar duurzame mobiliteit

Wij ondersteunen de regionale sporen zoals deze op regionaal niveau zijn geformuleerd. Diverse acties op deze thema's dragen bij aan onze opgaven. Acties dragen bij voorkeur bij aan één of meerdere van onze opgaven. Zo spelen een aantrekkelijk fietsnetwerk en (H)OV voor iedereen en Schoon Onderweg rol in mobiliteit op maat, regionale bereikbaarheid én de transitie naar duurzame mobiliteit.

Voor sommige onderwerpen/acties geldt dat wij ze voornamelijk steunen vanuit de regionale samenwerking, denk daarbij aan de lobby voor een goede bereikbaarheid van de regio en een robuust spoornetwerk. Andere thema's vertalen wij naar lokale acties, bijvoorbeeld Schoon Onderweg. Daarbij zetten wij steeds onze opgaven centraal.

ROBUUST WEGENNET

BETROUWBAAR SPOOR

(H)OV VOOR IEDEREEN

AANTREKKELIJK FIETSNETWERK

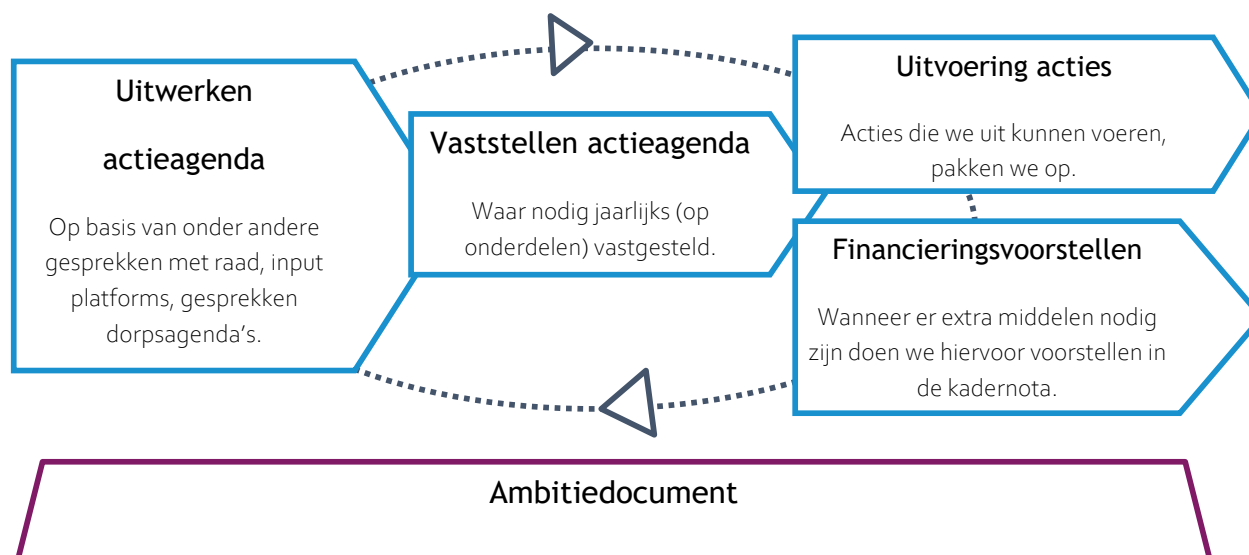

SCHOON ONDERWEG

VERKEERSVEILIGE OMGEVING

VERVOLGPROCES

Zoals gezegd biedt het voorliggende ambitiedocument richting en kaders voor ons beleid de komende jaren: de ambitie en de doelen in dit document vormen het fundament en dus basis voor onze acties. In de actieagenda formuleren we welke inspanningen we de komende jaren verrichten om onze doelen te bereiken. Inspanningen zijn bijvoorbeeld: een onderzoek naar stimulering van elektrische mobiliteit, lobby bij provincie of Rijk, een verkenning van een fietsroute of het uitvoeren van een project. De actieagenda is adaptief en wordt waar nodig jaarlijks bijgesteld.

Monitoring

Jaarlijks monitoren we onze doelen. De stand van zaken koppelen we terug aan de raad. Wanneer blijkt dat we meer inspanning moeten verrichten op een van onze doelen, stellen we de actieagenda bij. Nieuwe acties toetsen we altijd aan ons ambitiedocument.

Financiering

Eventuele financieringsvoorstellen doen we via de kadernota. In sommige gevallen zijn de middelen al gereserveerd of worden projecten gefinancierd vanuit partners. Dit geldt bijvoorbeeld voor diverse acties uit het regionale programma Slim en Schoon Onderweg, waarvoor de begroting in regionaal verband wordt vastgesteld.

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon 14 0481

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl

gemeente **Overbetuwe**

